

शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालये व
रुग्णालयांमध्ये जेनेरिक औषधी दुकाने सुरु
करण्यास परवानगी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: वैशिवि-२०२३/प्र.क्र. १३०/प्रशा-२

९ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार,
नविन गो. ते. संकुल इमारत, लोकमान्य टिळक मार्ग
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९
तारीख: ०९ मार्च २०२४

वाचा :-

- १) नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: संकिर्ण-२०२०/प्र.क्र.१३७/नवि-२०, दिनांक ०२.०२.२०२३.
- २) व्यवस्थापक, नॅकोफ इंडिया लिमिटेड यांचे पत्र क्र. नेकॉफ/मुंबई/२०२२-२३/९, दिनांक १९.०४.२०२३
- ३) आयुक्त, वै. शि. यांचे पत्र क्रमांक: डीएमईआर-१२०३१/१/२०२२-ईडीयु/४३३, दिनांक १९.०५.२०२३.
- ४) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: वैशिवि-२०२३/प्र.क्र.१३०/प्रशा-२, दिनांक ११.०७.२०२३
- ५) आयुक्त, वै. शि. यांचे पत्र क्रमांक: डीएमईआर-संवैशिवसं/जनऔषधी दुकाने/नॅकोफ/औखक/४७३६/२०२३, दिनांक २१.१२.२०२३.

प्रस्तावना:-

वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील १८ शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालय व रुग्णालयांमध्ये नॅकोफ इंडिया लिमिटेड या संस्थेला जेनेरिक औषधी दुकाने सुरु करण्यास विभागाच्या दिनांक ११.०७.२०२३ रोजीच्या संदर्भ क्र. ४ वरील शासन निर्णयान्वये परवानगी देण्यात आली आहे. तथापि, मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथील दाखिल रिट याचिका क्र. १२९६२, ११७७० व १२६९७ या न्यायालयीन प्रकरणात दिनांक १२.१०.२०२३ रोजी दिलेल्या आदेशात दिनांक ११.०७.२०२३ रोजी निर्गमित शासन निर्णयाला मा. मंत्रीमंडळाची मान्यता घेण्याचे सुचित केले आहे. त्यानुसार, वैद्यकीय शिक्षण व संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील १८ शासकीय वैद्यकीय/दंत महाविद्यालये व रुग्णालयांमध्ये नॅकोफ इंडिया लिमिटेड, HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd. या संस्थांमार्फत जेनेरिक औषधी दुकाने सुरु करण्यास मंत्रीमंडळाच्या दिनांक २७.०२.२०२४ रोजीच्या बैठकीत मान्यता दिली आहे. त्यानुषंगाने पुढील प्रमाणे शासन निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

या विभागाच्या समक्रमांक दिनांक ११.०७.२०२३ रोजीचा शासन निर्णय या आदेशान्वये अधिक्रमित करुन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील खालील १८ शासकीय वैद्यकीय /दंत महाविद्यालय व रुग्णालयांमध्ये नॅकोफ इंडिया लि., HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd. या संस्थांमार्फत जेनेरिक औषधी दुकाने सुरु करण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	संस्थेचे नाव
१	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, गोंदिया.
२	शासकीय दंत महाविद्यालय व रुग्णालय, छत्रपति संभाजीनगर.
३	शासकीय दंत महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर.
४	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, मिरज.
५	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, चंद्रपूर.
६	इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर.
७	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, जळगांव.
८	विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, लातूर.
९	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर रुग्णालय व अनु. केंद्र, नागपूर.
१०	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, अकोला.
११	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर.
१२	सुपरस्पेशलिटी रुग्णालय, नागपूर.
१३	श्री. वसंतराव नाईक शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, यवतमाळ.
१४	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, सातारा.
१५	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, धाराशिव.
१६	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नंदुरबार.
१७	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, सिंधुदुर्ग.
१८	शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, अलिबाग.

२. वरील संस्थांमध्ये नॅकोफ इंडिया लि., HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd. या संस्थांमार्फत जेनेरिक औषधी दुकाने सुरु करण्याची कार्यवाही करतांना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

अ) प्रशासकीय अटी व शर्ती:-

- १) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या अखत्यारितील वरील नमूद १८ संस्थामध्ये जेनेरिक औषधी दुकाने सुरु करण्यास नॅकोफ इंडिया लि., HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd. या कंपन्यांपैकी एका कंपनीला किंवा विभागून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे, तसेच उपरोक्त अधिकार प्रधान सचिव (वैद्यकीय शिक्षण) यांना राहतील.
- २) नॅकोफ इंडिया लिमिटेड, नवी दिल्ली, HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd या संस्थांमार्फत जेनेरिक औषधी केंद्र सुरु करण्यासाठी आवश्यक असणारी सुमारे २०० ते २५० चौ. फूट इतकी जागा प्रथमतः १० वर्षासाठी भाडे तत्वावर उपलब्ध करण्यात येईल. तदनंतर, सदर संस्थेच्या सेवा समाधानकारक असल्यास पुढील ०५ वर्ष सदर संस्थेस भाडेतत्वावर देण्याबाबत पुढील निर्णय शासन मान्यतेने घेण्यात येईल.

- ३) सदर जेनेरिक औषधी केंद्रासाठी द्यावयाच्या जागा उपलब्ध बांधकामातील किंवा परिसरातील प्रथम दर्शनी भागात असावी.
- ४) वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील संस्थांमध्ये नॅकोफ इंडिया लिमिटेड, नवी दिल्ली, HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd या संस्थांना जागा उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने जागेचे क्षेत्रफळ, जागेचा भाडेपट्टा, भाडेपट्ट्याचा कालावधी तसेच त्यासाठीच्या अटी व शर्ती तयार करण्याची जबाबदारी आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण यांची राहिल.
- ५) संबंधित संस्थेबरोबर नियमानुसार योग्य तो करारनामा संबंधित अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय यांनी करावा.
- ६) जेनेरिक औषधी केंद्रात जेनेरिक औषधी उपलब्ध नसल्यास ब्रँडेड औषधी, सर्जिकल साहित्य व इतर तदनुषंगिक (कंझुमेबल व इंप्लान्ट) बाबींच्या दर्शनी मुल्यावर किमान १० टक्के इतकी सवलत रुग्णांना देणे बंधनकारक राहिल.
- ७) जेनेरिक औषधी दुकानास अन्न व औषध प्रशासन विभागाच्या प्रचलित नियमांप्रमाणे जागा उपलब्ध करून देण्यात यावी.
- ८) भविष्यात नव्याने सुरु होणा-या इतर शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये व रुग्णालयाच्या परिसरात शासन मान्यतेने जेनेरिक औषध केंद्र सुरु करण्याची परवानगी आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय यांना राहिल.

ब) तांत्रिक अटी व शर्ती:-

- १) संबंधित शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातील औषधनिर्माणशास्त्र विभाग, औषध भांडार प्रमुख, प्रशासकीय अधिकारी व औषध प्रशासन विभागाचा एक प्रतिनिधी यांची एक तांत्रिक समिती गठीत करण्यात यावी. सदर समिती संबंधित संस्थेच्यावतीने चालविण्यात येणा-या जेनेरिक औषधी दुकानांच्या कामकाजाचा दर ०६ महिन्यांनी आढावा घेईल आणि त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण यांच्यामार्फत शासनास सादर करेल.
- २) अन्न व औषध प्रशासन विभागाच्या नियमाप्रमाणे ज्या ठिकाणी औषधी व्यवसाय करणे प्रस्तावित आहे. त्याच जागेसाठी विक्री परवाना घेणे बंधनकारक राहिल.
- ३) सदरहू जेनेरिक औषधी दुकाने २४ तास सुरु ठेवणे अभिप्रेत असल्याने, औषधी दुकानातील खरेदी व विक्रीसाठी किमान तीन रजिस्टर्ड औषध निर्मात्यांची नेमणूक करणे बंधनकारक राहिल. ही नेमणूक करतांना शासन धोरणानुसार अपंग व्यक्ती, महिला यांना प्राधान्य देण्यात यावे.
- ४) संस्थेने नेमलेल्या औषध निर्मात्याने राज्याच्या फार्मसी कॉन्सीलकडे नोंदणीकृत असणे व वेळोवेळी नोंदणी अद्ययावत करणे बंधनकारक राहिल.
- ५) अन्न व औषध प्रशासन विभागाच्या नियमाप्रमाणे औषधे व इतर वस्तू ठराविक तापमानात साठविण्यासाठी पुरेशी शीतकपाटे असणे तसेच इतर बाबींची पूर्तता शेड्युल-पी प्रमाणे करणे बंधनकारक राहिल.

- ६) अन्न व औषध प्रशासन विभागाच्या नियमाप्रमाणे नार्कोटीक्स व सायकियाट्रिक्स सबस्टन्स यांचा साठा वेगळा सिलबंद व त्यांच्या दस्ताऐवजांचे काटेकोरपणे पालन होणे आवश्यक राहिल.
 - ७) अन्न व औषध प्रशासन विभागाच्या नियमाप्रमाणे पुरेशी जागा साठविण्यासाठी वातानुकूलित व्यवस्था असणे आवश्यक आहे.
 - ८) जी औषधे शासनाच्या दरकरारावर आहेत परंतु दरकरारावर पुरवठा न झालेल्या औषधांसह बाहेरून खरेदी करणे गरजेचे आहे, अशी औषधे सुद्धा सदर दुकानातून उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे.
 - ९) औषधांची विक्री करतांना नॅशनल फार्मास्युटीकल प्रायसिंग अॅथॉरिटीच्या नियमाप्रमाणे किंमतीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
 - १०) सदर औषधांच्या दुकानामध्ये बाहेरून येणा-या प्रत्येक औषधांची नोंद नोंदवहित ठेवणे आवश्यक आहे. तांत्रिक समितीकडून अशा नोंदवहीतील नोंदी व प्रत्यक्षसाठा यांची पडताळणी अधूनमधून करण्यात येईल.
 - ११) नियुक्त केलेल्या तांत्रिक समितीकडून वरील सर्व तांत्रिक बाबींचे व नियमांचे काटेकोरपणे पालन होत असल्याबाबत सहामाही तपासणी करण्यात येईल व त्याचा अहवाल आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय यांच्यामार्फत शासनास सादर करण्यात येईल.
 - १२) औषध खरेदी विक्री, साठवणूक आवश्यक आर्थिक गुंतवणूक व त्या अनुषंगाने दुकाने चालविण्यासाठी नियमातील तरतूदीनुसार आवश्यक यंत्रणा उभी करण्याची जबाबदारी नॅकोफ इंडिया लिमिटेड, नवी दिल्ली, HLL Life Care Ltd. व HSCC (India) Ltd या संस्थांची राहिल.
३. सदर शासन निर्णय राज्य मंत्रिमंडळाची दिनांक २७.०२.२०२४ रोजीच्या झालेल्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३०१११२५१३००१३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(म. गि. जोगदंड)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.

३. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मुंबई.
४. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, उपमुख्यमंत्री सचिवालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (वै. शि.) यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
६. आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई.
७. आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, मुंबई.
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई /नागपूर.
९. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई.
- १०.सर्व अधिष्ठाता/वैद्यकीय अधीक्षक, शासकीय वैद्यकीय/दंत/महाविद्यालय.
- ११.अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
- १२.निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १३.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१४. निवडनस्ती/ प्रशासन-२